

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 1ης Αυγούστου 2022 *

«Προδικαστική παραπομπή – Κοινή πολιτική στον τομέα του ασύλου – Κριτήρια και μηχανισμοί προσδιορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας – Κανονισμός (ΕΕ) 604/2013 (Δουβλίνο ΙΙΙ) – Αίτηση διεθνούς προστασίας υποβληθείσα από ανήλικο στο κράτος μέλος γέννησής του – Γονείς του ανηλίκου στους οποίους είχε προηγουμένως χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα σε άλλο κράτος μέλος – Άρθρο 3, παράγραφος 2 – Άρθρο 9 – Άρθρο 20, παράγραφος 3 – Οδηγία 2013/32/ΕΕ – Άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο α' – Παραδεκτό της αίτησης διεθνούς προστασίας και ευθύνη για την εξέτασή της»

Στην υπόθεση C-720/20,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Verwaltungsgericht Cottbus (διοικητικό πρωτοδικείο του Cottbus, Γερμανία) με απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2020, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 24 Δεκεμβρίου 2020, στο πλαίσιο της δίκης

RO, νομίμως εκπροσωπούμενη,

κατά

Bundesrepublik Deutschland,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Κ. Lenaerts, Πρόεδρο, L. Bay Larsen, Αντιπρόεδρο, A. Arabadjiev, A. Prechal, K. Jürimäe, S. Rodin, I. Ziemele και J. Passer (εισηγητή), προέδρους τμήματος, M. Ilesič, M. Safjan, Δ. Γρατσία, M. L. Arastey Sahún, M. Gavalec, Z. Csehi και O. Spineanu-Matei, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Richard de la Tour

γραμματέας: D. Dittert, προϊστάμενος μονάδας,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 14ης Δεκεμβρίου 2021,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η RO, ενεργούσα διά του νομίμου εκπροσώπου της, εκπροσωπούμενη από τον V. Gerloff, Rechtsanwalt,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους J. Möller και R. Kanitz,
- η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. Jacobs και M. Van Regemorter,
- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από την W. Ferrante, avvocato dello Stato,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. K. Bulterman και A. Hanje, τον J. Langer και την M. A. M. de Ree,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον
- B. Majczyna,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις C. Cattabriga και L. Grønfeldt και τον C. Ladenburger,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 24ης Μαρτίου 2022,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (ΕΕ 2013, L 180, σ. 31, στο εξής: κανονισμός Δουβλίνο III) και, ειδικότερα, του άρθρου 20, παράγραφος 3, του κανονισμού, καθώς και της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (ΕΕ 2013, L 180, σ. 60, στο εξής: οδηγία για τις διαδικασίες) και, ειδικότερα, του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας.
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της RO, ανήλικης νομίμως εκπροσωπούμενης, και της Bundesrepublik Deutschland (Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας), με αντικείμενο την απόρριψη, ως απαράδεκτης, της αίτησης διεθνούς προστασίας που υπέβαλε η ανήλικη, η οποία γεννήθηκε στο εν λόγω κράτος μέλος και της οποίας οι γονείς και τα πέντε αδέρφια είχαν λάβει, πριν από τη γέννησή της, διεθνή προστασία σε άλλο κράτος μέλος.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός (ΕΚ) 343/2003

- 3 Το άρθρο 16, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΚ) 343/2003 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2003, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας (ΕΕ 2003, L 50, σ. 1), όριζε τα εξής:

«Το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου δυνάμει του παρόντος κανονισμού υποχρεούται [...] να αναλαμβάνει εκ νέου, υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 20, αιτούντα άσυλο η αίτηση του οποίου τελεί υπό εξέταση και ο οποίος ευρίσκεται χωρίς να έχει λάβει άδεια στο έδαφος άλλου κράτους μέλους.»

- 4 Ο κανονισμός 343/2003 καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό Δουβλίνο III.

Ο κανονισμός Δουβλίνο III

- 5 Οι αιτιολογικές σκέψεις 4, 5 και 14 του κανονισμού Δουβλίνο III έχουν ως εξής:

«(4) Τα συμπεράσματα του Τάμπερε προσδιόρισαν [...] ότι το [κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου (ΚΕΣΑ)] θα πρέπει να περιλαμβάνει, σε μία βραχυχρόνια προοπτική, ένα σαφή και λειτουργικό καθορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεων ασύλου.

(5) Μια τέτοια μέθοδος θα πρέπει να θεμελιώνεται σε αντικειμενικά και δίκαια κριτήρια τόσο για τα κράτη μέλη όσο και για τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Θα πρέπει, ιδίως, να επιτρέπει τον ταχύ προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο, προκειμένου να κατοχυρώνεται η πραγματική πρόσβαση στις διαδικασίες χορήγησης διεθνούς προστασίας και να μην διακυβεύεται ο στόχος της ταχύτητας κατά την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας.

[...]

(14) Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών[, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950,] και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να λαμβάνουν πρωτίστως υπόψη τον σεβασμό της προσωπικής και οικογενειακής ζωής.»

- 6 Ο κανονισμός Δουβλίνο III θεσπίζει, κατά το άρθρο 1, «τα κριτήρια και τους μηχανισμούς προσδιορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας η οποία υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα».

7 Το άρθρο 2 του κανονισμού, το οποίο επιγράφεται «Ορισμοί», προβλέπει τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:

[...]

γ) “αιτών”: ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο άπατρις που έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, για την οποία δεν έχει ακόμη ληφθεί οριστική απόφαση,

[...]

στ) “δικαιούχος διεθνούς προστασίας”: ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο άπατρις στον οποίο έχει χορηγηθεί το δικαίωμα διεθνούς προστασίας όπως ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο α) της οδηγίας [2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ 2011, L 337, σ. 9)].

ζ) “μέλη της οικογένειας”: εφόσον η οικογένεια ήδη υπήρχε στη χώρα καταγωγής, τα ακόλουθα μέλη της οικογένειας του αιτούντος τα οποία είναι παρόντα στο έδαφος των κρατών μελών:

[...]

όταν ο αιτών είναι ανήλικος και άγαμος, ο πατέρας, η μητέρα ή άλλος ενήλικος υπεύθυνος για τον αιτούντα, είτε βάσει νόμου είτε βάσει της πρακτικής του κράτους μέλους στο οποίο ευρίσκεται ο ενήλικος,

[...]».

8 Το κεφάλαιο II του κανονισμού, το οποίο επιγράφεται «Γενικές αρχές και εγγυήσεις», περιλαμβάνει μεταξύ άλλων το άρθρο 3, με τίτλο «Πρόσβαση στη διαδικασία εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας», του οποίου η παράγραφος 1 και η παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, ορίζουν τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εξετάζουν κάθε αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα στο έδαφος οποιουδήποτε από αυτά [...]. Η αίτηση εξετάζεται από ένα μόνο κράτος μέλος, το οποίο είναι το οριζόμενο ως υπεύθυνο σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στο κεφάλαιο III.

2. Εάν δεν είναι δυνατόν να καθορισθεί το υπεύθυνο κράτος μέλος βάσει των κριτηρίων που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό, υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης είναι το πρώτο κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση διεθνούς προστασίας.

[...]»

9 Το κεφάλαιο III του κανονισμού Δουβλίνο III, το οποίο επιγράφεται «Κριτήρια για τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους», περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τα άρθρα 7, 9 και 10 του κανονισμού αυτού.

- 10 Το άρθρο 7 του κανονισμού, το οποίο επιγράφεται «Ιεράρχηση των κριτηρίων», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κριτήρια για τον προσδιορισμό του υπευθύνου κράτους μέλους εφαρμόζονται με τη σειρά με την οποία παρατίθενται στο παρόν κεφάλαιο.»

- 11 Το άρθρο 9 του κανονισμού Δουβλίνο III, το οποίο επιγράφεται «Μέλη οικογένειας που είναι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας», ορίζει τα εξής:

«Εάν ένα μέλος της οικογένειας του αιτούντος, ανεξαρτήτως του αν οι οικογενειακοί δεσμοί είχαν δημιουργηθεί προηγουμένως στη χώρα καταγωγής, έλαβε άδεια διαμονής σε κράτος μέλος ως δικαιούχος διεθνούς προστασίας, το εν λόγω κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, υπό τον όρο ότι οι ενδιαφερόμενοι εξέφρασαν την επιθυμία τους γραπτώς.»

- 12 Το άρθρο 10 του κανονισμού, το οποίο επιγράφεται «Μέλη οικογένειας που είναι αιτούντες διεθνή προστασία», έχει ως εξής:

«Εάν ένα μέλος της οικογένειας του αιτούντος έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας σε κράτος μέλος για την οποία δεν έχει ακόμη ληφθεί πρώτη απόφαση επί της ουσίας, αυτό το κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, υπό τον όρο ότι οι ενδιαφερόμενοι εξέφρασαν την επιθυμία τους γραπτώς.»

- 13 Το κεφάλαιο IV του κανονισμού, το οποίο επιγράφεται «Εξαρτώμενα πρόσωπα και ρήτρες διακριτικής ευχέρειας», περιλαμβάνει μεταξύ άλλων το άρθρο 17, με τίτλο «Ρήτρες διακριτικής ευχέρειας», του οποίου η παράγραφος 2 προβλέπει τα εξής:

«Το κράτος μέλος στο οποίο γίνεται αίτηση διεθνούς προστασίας και το οποίο διεξάγει τη διαδικασία του προσδιορισμού του υπευθύνου κράτους μέλους ή το υπεύθυνο κράτος μέλος μπορεί, οποτεδήποτε πριν από τη λήψη πρώτης απόφασης επί της ουσίας, να υποβάλει σε άλλο κράτος μέλος αίτημα αναδοχής αιτούντος για να επανενώσει οποιαδήποτε πρόσωπα με τα οποία έχει σχέση, για ανθρωπιστικούς λόγους, βάσει ιδίως οικογενειακών ή πολιτισμικών κριτηρίων, ακόμα και όταν το άλλο κράτος μέλος δεν είναι υπεύθυνο κατ' εφαρμογή των κριτηρίων που θεσπίζονται στα άρθρα 8 έως 11 και στο άρθρο 16. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να εκφράσουν τη συναίνεσή τους γραπτώς.

[...]

- 14 Το κεφάλαιο VI του κανονισμού, το οποίο επιγράφεται «Διαδικασίες για την αναδοχή και την εκ νέου ανάληψη», περιλαμβάνει στο τμήμα I, με τίτλο «Κίνηση της διαδικασίας», το άρθρο 20, του οποίου ο τίτλος είναι πανομοιότυπος με τον τίτλο του τμήματος αυτού και το οποίο ορίζει τα εξής:

«1. Η διαδικασία προσδιορισμού του υπευθύνου κράτους μέλους κινείται μόλις υποβληθεί για πρώτη φορά αίτηση διεθνούς προστασίας σε ένα κράτος μέλος.

2. Μια αίτηση διεθνούς προστασίας θεωρείται υποβληθείσα από τη στιγμή κατά την οποία παραλαμβάνεται από τις αρμόδιες αρχές του συγκεκριμένου κράτους μέλους έντυπο που υποβάλλεται από τον αιτούντα ή πρακτικό που καταρτίζεται από τις αρχές. Εάν η αίτηση δεν γίνεται εγγράφως, το διάστημα μεταξύ της δήλωσης πρόθεσης και της κατάρτισης πρακτικού θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν βραχύτερο.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, η κατάσταση του ανηλίκου ο οποίος συνοδεύει τον αιτούντα και εμπίπτει στον ορισμό του μέλους οικογένειας είναι αδιαχώριστη από εκείνη του

μέλους οικογένειάς του και υπάγεται στην αρμοδιότητα του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας του εν λόγω μέλους οικογένειας, ακόμα και αν ο ανήλικος δεν είναι ατομικά αιτών, εφόσον αυτό είναι προς το μείζον συμφέρον του ανηλίκου. Το ίδιο ισχύει και για τα τέκνα που γεννήθηκαν μετά την άφιξη του αιτούντος στο έδαφος των κρατών μελών, χωρίς να χρειάζεται να κινηθεί νέα διαδικασία αναδοχής ευθύνης για τα εν λόγω τέκνα.

[...]»

- 15 Το τμήμα II του κεφαλαίου VI, το οποίο επιγράφεται «Διαδικασίες για τα αιτήματα αναδοχής», περιλαμβάνει μεταξύ άλλων το άρθρο 21, με τίτλο «Υποβολή αιτήματος αναδοχής», το οποίο προβλέπει στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο, τα εξής:

«Εάν το κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε αίτηση διεθνούς προστασίας θεωρεί ότι άλλο κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την εξέτασή της, μπορεί να απευθύνει σε αυτό αίτημα περί αναδοχής του αιτούντος, το συντομότερο δυνατό και, σε κάθε περίπτωση, εντός προθεσμίας τριών μηνών από την υποβολή της αίτησης κατά την έννοια του άρθρου 20 παράγραφος 2.»

Η οδηγία για τις διαδικασίες

- 16 Κατά την αιτιολογική σκέψη 43 της οδηγίας για τις διαδικασίες:

«Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν όλες τις αιτήσεις επί της ουσίας, δηλαδή να αξιολογούν κατά πόσον ο συγκεκριμένος αιτών μπορεί να θεωρηθεί ως πρόσωπο που δικαιούται διεθνή προστασία κατά την έννοια της [οδηγίας 2011/95], εκτός εάν η παρούσα οδηγία προβλέπει άλλως, ιδίως όταν μπορεί να υποτεθεί εύλογα ότι άλλη χώρα θα εξετάσει το θέμα και θα παράσχει επαρκή προστασία. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να υποχρεωθούν να εξετάζουν μια αίτηση διεθνούς προστασίας επί της ουσίας όταν μια πρώτη χώρα έχει χορηγήσει στον αιτούντα το καθεστώς πρόσφυγα ή άλλη επαρκή προστασία και ο αιτών θα τύχει επανεισδοχής στην εν λόγω χώρα.»

- 17 Το άρθρο 33 της οδηγίας αυτής, το οποίο επιγράφεται «Περιπτώσεις απαράδεκτων αιτήσεων», ορίζει τα εξής:

«1. Πέραν των περιπτώσεων κατά τις οποίες μια αίτηση δεν εξετάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού [Δουβλίνο III], τα κράτη μέλη δεν οφείλουν να εξετάζουν εάν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις για διεθνή προστασία σύμφωνα με την [οδηγία 2011/95] όταν μια αίτηση θεωρείται ως απαράδεκτη δυνάμει του παρόντος άρθρου.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν αίτηση για διεθνή προστασία ως απαράδεκτη μόνο εάν:

α) η διεθνής προστασία έχει χορηγηθεί από άλλο κράτος μέλος·

[...]».

Το γερμανικό δίκαιο

- 18 Το άρθρο 29, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο α, του Asylgesetz (νόμου περί ασύλου), της 26ης Ιουνίου 1992 (BGBl. 1992 I, σ. 1126), όπως δημοσιεύθηκε στις 2 Σεπτεμβρίου 2008 (BGBl. 2008 I, σ. 1798), το οποίο επιγράφεται «Απαράδεκτες αιτήσεις», ορίζει τα εξής:

«(1) Η αίτηση ασύλου είναι απαράδεκτη όταν:

1) άλλο κράτος

α) κατ' εφαρμογήν [του κανονισμού Δουβλίνο III], [...]

είναι υπεύθυνο για τη διαδικασία ασύλου,

[...]».

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 19 Στις 19 Μαρτίου 2012 χορηγήθηκε στους γονείς και στα πέντε αδέρφια της προσφεύγουσας της κύριας δίκης, που είναι υπήκοοι της Ρωσικής Ομοσπονδίας, το καθεστώς πρόσφυγα στην Πολωνία.
- 20 Τον Δεκέμβριο του 2012 τα άτομα αυτά εγκατέλειψαν το έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους για να μεταβούν στη Γερμανία, όπου υπέβαλαν αιτήσεις διεθνούς προστασίας.
- 21 Στις 25 Απριλίου 2013 η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ζήτησε από τη Δημοκρατία της Πολωνίας να αναλάβει εκ νέου τους αιτούντες, βάσει του άρθρου 16, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 343/2003.
- 22 Στις 3 Μαΐου 2013 η Δημοκρατία της Πολωνίας δεν ανταποκρίθηκε στο αίτημα αυτό για τον λόγο ότι τα άτομα αυτά ετύγχαναν ήδη διεθνούς προστασίας στο έδαφός της.
- 23 Με απόφαση της 2ας Οκτωβρίου 2013, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας απέρριψε τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας των ως άνω ατόμων ως απαράδεκτες, λόγω του καθεστώτος πρόσφυγα που τους είχε ήδη χορηγηθεί στην Πολωνία, και διέταξε τους αιτούντες να εγκαταλείψουν τη γερμανική επικράτεια επ' απειλή απομακρύνσεως.
- 24 Στις 7 Νοεμβρίου 2014 η απόφαση αυτή ακυρώθηκε μόνον όσον αφορά τη διαταγή εγκατάλειψης της γερμανικής επικράτειας επ' απειλή απομακρύνσεως.
- 25 Στις 7 Μαρτίου 2018 η προσφεύγουσα της κύριας δίκης, η οποία γεννήθηκε στη Γερμανία στις 21 Δεκεμβρίου 2015 και είναι υπήκοος της Ρωσικής Ομοσπονδίας όπως και οι γονείς και τα πέντε αδέρφια της, υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας στις γερμανικές αρχές.
- 26 Με δύο αποφάσεις της Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Μετανάστευσης και Προσφύγων, Γερμανία) οι οποίες εκδόθηκαν αντιστοίχως στις 14 Φεβρουαρίου 2019 και στις 19 Μαρτίου 2019, οι γονείς και τα αδέρφια της προσφεύγουσας της κύριας δίκης διατάχθηκαν εκ νέου να εγκαταλείψουν τη γερμανική επικράτεια επ' απειλή απομακρύνσεως, λόγω της διεθνούς προστασίας που τους είχε ήδη χορηγηθεί στην Πολωνία. Η προσφυγή που ασκήθηκε κατά των αποφάσεων αυτών εκκρεμεί ακόμη.

- 27 Με απόφαση της 20ής Μαρτίου 2019, η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Μετανάστευσης και Προσφύγων απέρριψε την αίτηση διεθνούς προστασίας που είχε υποβάλει η προσφεύγουσα της κύριας δίκης ως απαράδεκτη, βάσει του άρθρου 29, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο α, του νόμου περί του δικαιώματος ασύλου, σε συνδυασμό με το άρθρο 20, παράγραφος 3, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού Δουβλίνο III.
- 28 Η προσφεύγουσα της κύριας δίκης άσκησε προσφυγή κατά της εν λόγω απορριπτικής απόφασης ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου. Κατά το δικαστήριο αυτό, ουδόλως κινήθηκε διαδικασία προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους σύμφωνα με τον κανονισμό Δουβλίνο III, όσον αφορά την αίτηση διεθνούς προστασίας που υπέβαλε η προσφεύγουσα της κύριας δίκης. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας είναι, δυνάμει του κανονισμού Δουβλίνο III, το υπεύθυνο κράτος μέλος για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας που υπέβαλε η προσφεύγουσα της κύριας δίκης και αν, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα αυτό, το εν λόγω κράτος μέλος δικαιούται παρά ταύτα να απορρίψει την αίτηση αυτή ως απαράδεκτη.
- 29 Στο πλαίσιο αυτό, το Verwaltungsgericht Cottbus (διοικητικό πρωτοδικείο του Cottbus, Γερμανία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Λαμβανομένων υπόψη του σκοπού του ενωσιακού δικαίου που έγκειται στην αποφυγή των δευτερογενών μετακινήσεων, καθώς και της γενικής αρχής της οικογενειακής ενότητας, όπως διατυπώνεται στον κανονισμό Δουβλίνο III, πρέπει να εφαρμοστεί κατ' αναλογία το άρθρο 20, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού σε περίπτωση στην οποία ένα ανήλικο τέκνο και οι γονείς του υποβάλλουν στο ίδιο κράτος μέλος αιτήσεις διεθνούς προστασίας, καίτοι οι γονείς απολαμβάνουν ήδη διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος, ενώ το τέκνο έχει γεννηθεί στο κράτος μέλος στο οποίο υπέβαλε την αίτηση διεθνούς προστασίας;
- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, πρέπει να μην εξεταστεί η αίτηση ασύλου του ανήλικου τέκνου σύμφωνα με τον κανονισμό Δουβλίνο III και να εκδοθεί απόφαση μεταφοράς σύμφωνα με το άρθρο 26 του κανονισμού αυτού, για τον λόγο, επί παραδείγματι, ότι υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας του ανήλικου τέκνου είναι το κράτος μέλος στο οποίο απολαμβάνουν διεθνούς προστασίας οι γονείς του;
- 3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα, είναι κατ' αναλογία εφαρμοστέο και το άρθρο 20, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III, καθόσον, σύμφωνα με τη δεύτερη περίοδο της παραγράφου αυτής, παρέλκει η κίνηση χωριστής διαδικασίας αναδοχής ευθύνης για το μεταγενεστέρως γεννηθέν τέκνο, ακόμη και αν έτσι συντρέχει ο κίνδυνος το κράτος μέλος υποδοχής να μη λάβει γνώση ενδεχόμενης ανάγκης να αναλάβει το ανήλικο τέκνο ή να απορρίψει, σύμφωνα με τη διοικητική του πρακτική, την κατ' αναλογία εφαρμογή του άρθρου 20, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, με αποτέλεσμα το εν λόγω ανήλικο τέκνο να κινδυνεύει να καταλήξει “πρόσφυγας σε τροχιά”;
- 4) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο δεύτερο και στο τρίτο ερώτημα, μπορεί να απορριφθεί ως απαράδεκτη, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας για τις διαδικασίες, αίτηση διεθνούς προστασίας που έχει υποβάλει ανήλικο τέκνο σε κράτος μέλος, ακόμη και όταν η διεθνής προστασία σε άλλο κράτος μέλος έχει χορηγηθεί όχι στο ίδιο το τέκνο, αλλά στους γονείς του;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

- 30 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού του κανονισμού Δουβλίνο III που έγκειται στην αποτροπή των δευτερογενών μετακινήσεων και στη διαφύλαξη του θεμελιώδους δικαιώματος για σεβασμό της οικογενειακής ζωής των αιτούντων διεθνή προστασία και, ιδίως, της ενότητας της οικογένειας, το άρθρο 20, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού έχει την έννοια ότι εφαρμόζεται κατ' αναλογία στην περίπτωση κατά την οποία ο ανήλικος και οι γονείς του υποβάλλουν αιτήσεις διεθνούς προστασίας στο κράτος μέλος εντός του οποίου γεννήθηκε ο ανήλικος, ενώ οι γονείς του απολαμβάνουν ήδη διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος.
- 31 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 20 του κανονισμού Δουβλίνο III, το οποίο επιγράφεται «Κίνηση της διαδικασίας» και περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο VI του κανονισμού αυτού, το οποίο επιγράφεται «Διαδικασίες για την αναδοχή και την εκ νέου ανάληψη», ορίζει στην παράγραφο 3, πρώτη περίοδος, ότι, για τους σκοπούς του κανονισμού, η κατάσταση του ανηλίκου ο οποίος συνοδεύει τον αιτούντα και εμπίπτει στον ορισμό του μέλους οικογένειας είναι αδιαχώριστη από εκείνη του μέλους της οικογένειάς του και υπάγεται στην αρμοδιότητα του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας του εν λόγω μέλους της οικογένειας, ακόμη και αν ο ανήλικος δεν είναι ατομικά αιτών, εφόσον αυτό είναι προς το μείζον συμφέρον του ανηλίκου. Το εν λόγω άρθρο 20, παράγραφος 3, δεύτερη περίοδος, ορίζει ότι το ίδιο ισχύει και για τα τέκνα που γεννήθηκαν μετά την άφιξη του αιτούντος στο έδαφος των κρατών μελών, χωρίς να χρειάζεται να κινηθεί νέα διαδικασία αναδοχής για τα εν λόγω τέκνα.
- 32 Από το σαφές γράμμα του άρθρου 20, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III προκύπτει ότι τούτο προϋποθέτει ότι τα μέλη της οικογένειας του ανηλίκου εξακολουθούν να έχουν την ιδιότητα του «αιτούντος», κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο γ', του κανονισμού αυτού, και ότι, συνεπώς, η διάταξη αυτή δεν ρυθμίζει την περίπτωση ανηλίκου ο οποίος γεννήθηκε αφού είχε προηγουμένως χορηγηθεί στα μέλη της οικογένειάς του διεθνή προστασία σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο γεννήθηκε ο ανήλικος και στο διαμένει με την οικογένειά του.
- 33 Εξάλλου, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Γερμανική Κυβέρνηση, δεν ασκεί συναφώς επιρροή το ζήτημα αν τα μέλη της οικογένειας του ενδιαφερόμενου ανηλίκου υπέβαλαν νέα αίτηση διεθνούς προστασίας στο τελευταίο κράτος μέλος και αν το κράτος μέλος αυτό απέρριψε τις αιτήσεις τους ως απαράδεκτες πριν ή μετά τη γέννηση του ανηλίκου. Πράγματι, υπενθυμίζεται ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί συννόμως να ζητήσει από άλλο κράτος μέλος να αναλάβει ή να αναλάβει εκ νέου, στο πλαίσιο των διαδικασιών που προβλέπει ο κανονισμός αυτός, υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας στο πρώτο από τα εν λόγω κράτη μέλη, αφού του χορηγήθηκε διεθνή προστασία από το δεύτερο κράτος (πρβλ. απόφαση της 19ης Μαρτίου 2019, Ibrahim κ.λπ., C-297/17, C-318/17, C-319/17 και C-438/17, EU:C:2019:219, σκέψη 78).
- 34 Όσον αφορά το ζήτημα αν το άρθρο 20, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III μπορεί, εντούτοις, να εφαρμοστεί κατ' αναλογία σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, υπογραμμίζεται ότι, όπως επισήμανε κατ' ουσίαν ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 28 των προτάσεών του, η κατάσταση ανηλίκου του οποίου τα μέλη της οικογένειας είναι αιτούντες διεθνή προστασία και η κατάσταση ανηλίκου του οποίου τα μέλη της οικογένειας είναι ήδη δικαιούχοι τέτοιας προστασίας δεν είναι συγκρίσιμες στο πλαίσιο του καθεστώτος που θεσπίζεται με τον κανονισμό Δουβλίνο III, διότι οι έννοιες «αιτών» και «δικαιούχος διεθνούς

προστασίας» που ορίζονται αντίστοιχα στο στοιχείο γ' και στο στοιχείο στ' του άρθρου 2 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ καλύπτουν πράγματι διαφορετικές νομικές ιδιότητες, οι οποίες ρυθμίζονται από διαφορετικές διατάξεις του κανονισμού.

- 35 Συναφώς, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο ίδιο σημείο των προτάσεών του, ο νομοθέτης της Ένωσης διέκρινε ως εκ τούτου, μεταξύ άλλων, την περίπτωση του ανηλίκου του οποίου τα μέλη της οικογένειας είναι ήδη δικαιούχοι διεθνούς προστασίας σε ορισμένο κράτος μέλος, η οποία εμπίπτει στο άρθρο 9 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, από εκείνη του ανηλίκου του οποίου τα μέλη της οικογένειας είναι αιτούντες διεθνή προστασία, η οποία εμπίπτει στο άρθρο 10 και στο άρθρο 20, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού.
- 36 Στην πρώτη από τις περιπτώσεις αυτές, η οποία αντιστοιχεί στην επίμαχη της κύριας δίκης, η κατ' αναλογία εφαρμογή του άρθρου 20, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ στον ενδιαφερόμενο ανήλικο θα στερούσε, τόσο από τον ανήλικο όσο και από το κράτος μέλος που χορήγησε διεθνή προστασία στα μέλη της οικογένειάς του, τη δυνατότητα εφαρμογής των μηχανισμών που προβλέπει ο κανονισμός αυτός.
- 37 Ειδικότερα, η κατ' αναλογία εφαρμογή της δεύτερης περιόδου του άρθρου 20, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ στην περίπτωση ενός τέτοιου ανηλίκου θα είχε ως συνέπεια ότι θα ήταν δυνατή η έκδοση απόφασης μεταφοράς του χωρίς να κινηθεί διαδικασία αναδοχής του ανηλίκου αυτού. Η απαλλαγή όμως από την υποχρέωση κίνησης διαδικασίας αναδοχής για τον ανήλικο που γεννήθηκε μετά την άφιξη του αιτούντος στο έδαφος των κρατών μελών, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 20, παράγραφος 3, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, προϋποθέτει ότι ο ανήλικος θα περιληφθεί στη διαδικασία που κινήθηκε όσον αφορά τα μέλη της οικογένειάς του και, ως εκ τούτου, ότι η διαδικασία αυτή βρίσκεται σε εξέλιξη, προϋπόθεση η οποία ακριβώς δεν συντρέχει όταν έχει ήδη χορηγηθεί στα μέλη της οικογένειας του ανηλίκου διεθνής προστασία σε άλλο κράτος μέλος.
- 38 Επιπλέον, αν επιτρεπόταν, με την κατ' αναλογία εφαρμογή του άρθρου 20, παράγραφος 3, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, στο κράτος μέλος γέννησης του ανηλίκου να εκδώσει απόφαση περί μεταφοράς του χωρίς να έχει διεξαχθεί διαδικασία αναδοχής, τούτο θα είχε, μεταξύ άλλων, ως συνέπεια την καταστρατήγηση της προθεσμίας που προβλέπει συναφώς το άρθρο 21, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού αυτού και το ότι το κράτος μέλος που χορήγησε διεθνή προστασία στα μέλη της οικογένειας του ανηλίκου πριν από τη γέννησή του θα ερχόταν αντιμέτωπο με την ως άνω απόφαση μεταφοράς χωρίς να έχει ενημερωθεί σχετικά και χωρίς να είναι σε θέση να αναγνωρίσει την ευθύνη του για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας του ανηλίκου.
- 39 Εξάλλου, διαπιστώνεται ότι ο νομοθέτης της Ένωσης προέβλεψε ειδικούς κανόνες στην περίπτωση κατά την οποία έχει περατωθεί η κινηθείσα διαδικασία που αφορά τα μέλη της οικογένειας του ανηλίκου, τα οποία δεν είναι πλέον αιτούντες, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο γ', του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, αλλά έλαβαν άδεια διαμονής σε ορισμένο κράτος μέλος ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας. Η περίπτωση αυτή διέπεται, μεταξύ άλλων, από το άρθρο 9 του ίδιου κανονισμού.
- 40 Πράγματι, το άρθρο 9 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ ορίζει ότι εάν ένα μέλος της οικογένειας του αιτούντος, ανεξαρτήτως του αν οι οικογενειακοί δεσμοί είχαν δημιουργηθεί προηγουμένως στη χώρα καταγωγής, έλαβε άδεια διαμονής σε κράτος μέλος ως δικαιούχος διεθνούς προστασίας, το εν λόγω κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, υπό τον όρο ότι οι ενδιαφερόμενοι εξέφρασαν την επιθυμία τους γραπτώς.

- 41 Βεβαίως, όπως παρατήρησαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ορισμένοι από τους μετέχοντες στη διαδικασία, το γεγονός ότι η εφαρμογή του προβλεπόμενου στο άρθρο 9 του κανονισμού Δουβλίνο III κριτηρίου προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους τελεί υπό τη ρητή προϋπόθεση να έχουν εκφράσει οι ενδιαφερόμενοι την επιθυμία τους γραπτώς αποκλείει την εφαρμογή του κριτηρίου αυτού, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι δεν εξέφρασαν τέτοια επιθυμία. Μια τέτοια περίπτωση είναι δυνατόν να ανακύψει ιδίως όταν η αίτηση διεθνούς προστασίας του ενδιαφερόμενου ανηλίκου υποβάλλεται κατόπιν παράνομης δευτερογενούς μετακίνησης της οικογένειάς του από το πρώτο κράτος μέλος στο κράτος μέλος στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση αυτή. Εντούτοις, η κατάσταση αυτή ουδόλως αναιρεί το γεγονός ότι ο νομοθέτης της Ένωσης προέβλεψε, στο ως άνω άρθρο 9, διάταξη η οποία καλύπτει ακριβώς περιπτώσεις όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, στην οποία τα μέλη της οικογένειας αιτούντος δεν είναι πλέον τα ίδια αιτούντες, αλλά απολαύουν ήδη διεθνούς προστασίας χορηγηθείσας από κράτος μέλος.
- 42 Επιπλέον, λαμβανομένου υπόψη του σαφούς γράμματος του άρθρου 9 του κανονισμού αυτού, δεν χωρεί παρέκκλιση από την απαίτηση γραπτής δήλωσης της επιθυμίας των ενδιαφερομένων, όπως επιβάλλει το άρθρο αυτό. Επομένως, η αποτροπή των δευτερογενών μετακινήσεων, η οποία συνιστά, όπως επισήμανε το Δικαστήριο (απόφαση της 2ας Απριλίου 2019, Η. και R., C-582/17 και C-583/17, EU:C:2019:280, σκέψη 77), έναν από τους σκοπούς που επιδιώκει ο κανονισμός Δουβλίνο III, δεν μπορεί να δικαιολογήσει διαφορετική ερμηνεία του άρθρου αυτού.
- 43 Το ίδιο ισχύει και όσον αφορά τη διαδικασία του άρθρου 17, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο III, κατά την οποία το κράτος μέλος στο οποίο υποβάλλεται αίτηση διεθνούς προστασίας μπορεί ανά πάσα στιγμή, πριν από τη λήψη της πρώτης αποφάσεως επί της ουσίας, να ζητήσει από άλλο κράτος μέλος την αναδοχή του αιτούντος διεθνή προστασία για να επανενώσει τον αιτούντα, για ανθρωπιστικούς λόγους, με οποιαδήποτε πρόσωπα με τα οποία έχει σχέση, υπό την προϋπόθεση ότι τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα δηλώνουν γραπτώς τη συγκατάθεσή τους.
- 44 Υπό τις συνθήκες αυτές, σε περίπτωση κατά την οποία οι ενδιαφερόμενοι δεν δήλωσαν γραπτώς την επιθυμία τους να είναι υπεύθυνο, για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας ανηλίκου, το κράτος μέλος στο οποίο έχουν λάβει άδεια διαμονής τα μέλη της οικογένειάς του ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, το υπεύθυνο κράτος μέλος θα προσδιοριστεί δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο III. Επομένως, κατά τη διάταξη αυτή, η οποία εφαρμόζεται επικουρικώς, όταν δεν μπορεί να προσδιορισθεί υπεύθυνο κράτος μέλος βάσει των κριτηρίων που απαριθμούνται στον κανονισμό αυτό, υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας είναι το πρώτο κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση αυτή.
- 45 Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 20, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III έχει την έννοια ότι δεν εφαρμόζεται κατ' αναλογία στην περίπτωση κατά την οποία ο ανήλικος και οι γονείς του υποβάλλουν αιτήσεις διεθνούς προστασίας στο κράτος μέλος εντός του οποίου γεννήθηκε ο ανήλικος, ενώ οι γονείς του απολαύουν ήδη διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος.

Επί του δευτέρου και του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

- 46 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, παρέλκει η εξέταση του δευτέρου και του τρίτου ερωτήματος.

Επί του τέταρτου προδικαστικού ερωτήματος

- 47 Με το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας για τις διαδικασίες έχει την έννοια ότι επιτρέπει, εφαρμοζόμενο κατ' αναλογία, την απόρριψη ως απαράδεκτης της αίτησης διεθνούς προστασίας ανηλίκου όταν δικαιούχος διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος δεν είναι ο ίδιος ο ανήλικος, αλλά οι γονείς του.
- 48 Υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 33, παράγραφος 1, της οδηγίας για τις διαδικασίες, τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να εξετάζουν αν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις χορήγησης διεθνούς προστασίας κατ' εφαρμογήν της οδηγίας 2011/95 όταν μια αίτηση θεωρείται ως απαράδεκτη δυνάμει του άρθρου αυτού. Συναφώς, η παράγραφος 2 του εν λόγω άρθρου απαριθμεί εξαντλητικώς τις περιπτώσεις στις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν μια αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη [αποφάσεις της 19ης Μαρτίου 2019, Ibrahim κ.λπ., C-297/17, C-318/17, C-319/17 και C-438/17, EU:C:2019:219, σκέψη 76, και της 22ας Φεβρουαρίου 2022, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Οικογενειακή ενότητα – Ήδη χορηγηθείσα προστασία), C-483/20, EU:C:2022:103, σκέψη 23].
- 49 Ο εξαντλητικός χαρακτήρας της απαρίθμησης αυτής στηρίζεται τόσο στο γράμμα της τελευταίας αυτής διάταξης, και ειδικότερα στον όρο «μόνο» που προηγείται της απαρίθμησης των λόγων απαραδέκτου, όσο και στον σκοπό της που συνίσταται ακριβώς, όπως έχει διαπιστώσει το Δικαστήριο, στον μετριασμό της υποχρέωσης του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο να εξετάσει αίτηση διεθνούς προστασίας ορίζοντας τις περιπτώσεις κατά τις οποίες μια τέτοιου είδους αίτηση λογίζεται ως απαράδεκτη [απόφαση της 19ης Μαρτίου 2020, Beándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompá), C-564/18, EU:C:2020:218, σκέψη 30 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία]. Επιπλέον, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού αυτού, το άρθρο 33 παράγραφος 2, της οδηγίας για τις διαδικασίες έχει, στο σύνολό του, χαρακτήρα παρεκκλίσεως από την υποχρέωση των κρατών μελών να εξετάζουν επί της ουσίας όλες τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας.
- 50 Κατά το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας για τις διαδικασίες, τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν μια αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη εάν έχει χορηγηθεί διεθνής προστασία από άλλο κράτος μέλος. Η δυνατότητα αυτή εξηγείται ιδίως από τη σημασία της αρχής της αμοιβαίας εμπιστοσύνης στο δίκαιο της Ένωσης, ειδικότερα στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης τον οποίο συνιστά η Ένωση, έκφραση της οποίας αποτελεί η διάταξη αυτή στο πλαίσιο της κοινής διαδικασίας ασύλου που θεσπίζεται με την εν λόγω οδηγία [πρβλ. απόφαση της 22ας Φεβρουαρίου 2022, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Οικογενειακή ενότητα – Ήδη χορηγηθείσα προστασία), C-483/20, EU:C:2022:103, σκέψεις 28 και 29].
- 51 Εντούτοις, τόσο από τον εξαντλητικό χαρακτήρα της απαρίθμησης που περιλαμβάνεται στο άρθρο 33, παράγραφος 2, της οδηγίας για τις διαδικασίες όσο και από το γεγονός ότι οι απαριθμούμενοι σ' αυτό λόγοι απαραδέκτου ισχύουν κατ' εξαίρεση, συνάγεται ότι το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας αυτής πρέπει να ερμηνεύεται στενά και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε περίπτωση η οποία δεν αντιστοιχεί στο γράμμα του.
- 52 Κατά συνέπεια, το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της διάταξης αυτής δεν μπορεί να επεκταθεί σε αιτούντα διεθνή προστασία ο οποίος δεν απολαύει ο ίδιος τέτοιας προστασίας κατά την έννοια της εν λόγω διάταξης. Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από την αιτιολογική σκέψη 43 της οδηγίας για τις διαδικασίες, η οποία διευκρινίζει, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 40 των προτάσεών του, το περιεχόμενο του συγκεκριμένου λόγου απαραδέκτου,

αναφέροντας ότι τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να εξετάζουν επί της ουσίας αίτηση διεθνούς προστασίας όταν μια πρώτη χώρα έχει χορηγήσει «στον αιτούντα» το καθεστώς του πρόσφυγα ή άλλη επαρκή προστασία.

- 53 Κατά συνέπεια, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στη διαφορά της κύριας δίκης, όπου ο αιτών είναι ανήλικος του οποίου τα μέλη της οικογένειας απολαμβάνουν διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος, αλλά ο ίδιος δεν τυγχάνει τέτοιας προστασίας, ο αιτών ανήλικος δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας για τις διαδικασίες. Επομένως, η αίτησή του δεν μπορεί να κριθεί απαράδεκτη επ' αυτής της βάσεως.
- 54 Επιπλέον, η διάταξη αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί κατ' αναλογίαν για να στηρίξει απόφαση περί απαράδεκτου στην περίπτωση αυτή. Πράγματι, μια τέτοια κατ' αναλογίαν εφαρμογή θα αντέβαινε όχι μόνο στον εξαντλητικό χαρακτήρα της απαρίθμησης που περιλαμβάνεται στο άρθρο 33, παράγραφος 2, της οδηγίας για τις διαδικασίες, αλλά και στο γεγονός ότι η κατάσταση ενός τέτοιου ανήλικου δεν είναι συγκρίσιμη με την κατάσταση αιτούντος διεθνή προστασία ο οποίος απολαύει ήδη τέτοιας προστασίας χορηγηθείσας από άλλο κράτος μέλος, γεγονός το οποίο αποκλείει οιαδήποτε αναλογία.
- 55 Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας για τις διαδικασίες έχει την έννοια ότι δεν εφαρμόζεται κατ' αναλογίαν στην περίπτωση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται από ανήλικο σε κράτος μέλος όταν δικαιούχος διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος δεν είναι ο ίδιος ο ανήλικος, αλλά οι γονείς του.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 56 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 20, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα,**

έχει την έννοια ότι:

δεν εφαρμόζεται κατ' αναλογίαν στην περίπτωση κατά την οποία ο ανήλικος και οι γονείς του υποβάλλουν αιτήσεις διεθνούς προστασίας στο κράτος μέλος εντός του οποίου γεννήθηκε ο ανήλικος, ενώ οι γονείς του απολαμβάνουν ήδη διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος.

- 2) Το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας,**

έχει την έννοια ότι:

δεν εφαρμόζεται κατ' αναλογία στην περίπτωση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται από ανήλικο σε κράτος μέλος όταν δικαιούχος διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος δεν είναι ο ίδιος ο ανήλικος, αλλά οι γονείς του.

(υπογραφές)